

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра бізнесу та управління персоналом

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Конкурентоспроможність та ринкова поведінка підприємницьких структур

вибіркова

Освітньо-наукова програма:	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціальність:	076 Підприємництво та торгівля
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти:	третій (освітньо-науковий)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська
Розробники:	Вербівська Л.В. , доцент кафедри бізнесу та управління персоналом, д.е.н., доцент
Профайл викладачів:	https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-ekonomiky-pidpryyemstva-ta-up/kolektyv-kafedry/verbivska-lyudmyla-vasylivna
Контактний тел.	+38 0372 509-464
E-mail:	l.verbivska@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=7708
Консультації	Очні / онлайн консультації згідно з графіком консультацій

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Сучасне економічне середовище характеризується посиленням динамізму протікання всіх процесів, у тому числі й конкурентної боротьби. У теперішніх умовах, які характеризуються постійною зміною зовнішніх факторів, зростанням ризику діяльності, питання конкурентоспроможності підприємств на зовнішньому ринку є актуальним. Наслідком трансформаційних процесів в економіці України стало послаблення організаційних основ управління конкурентоспроможністю вітчизняних підприємств, що посилює загрозу їх витіснення зарубіжними конкурентами як на внутрішньому ринку України, так і на закордонних ринках. Перед підприємствами орієнтованими на міжнародний ринок, виникає проблема формування стійких конкурентних переваг з метою ефективного функціонування на зарубіжному конкурентному ринку

Оволодіння знаннями з курсу «Конкурентоспроможність та ринкова поведінка підприємницьких структур» дає можливість використання основних методів аналізу конкурентоспроможності об'єкту; використання методик визначення конкурентоспроможності об'єкту на основі ринкової поведінки підприємницьких структур; застосування теорії і практики управління конкурентоспроможністю підприємства; ознайомлення з нормативно-правовою базою регулювання конкуренції в Україні; вивчення практичних аспектів діагностики конкурентної позиції підприємства на ринку; використання ключових підходів і методів до формування сильних конкурентних переваг підприємства.

2. Мета навчальної дисципліни:

Метою вивчення дисципліни «Конкурентоспроможність та ринкова поведінка підприємницьких структур» є формування у здобувачів фундаментальних знань теорії та практики щодо управління конкурентоспроможністю у сучасних умовах господарювання та формування в майбутніх фахівців компетентності щодо об'єктивних закономірностей, механізму та особливостей сучасної конкуренції та конкурентоспроможності підприємницьких структур, а також набуття ними навиків і вмінь дослідження стану конкуренції, ринкової поведінки підприємницьких структур, аналізу та оцінювання рівня конкурентоспроможності, розроблення та практичного застосування стратегій підтримання та нарощування його конкурентних переваг.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів з новітньою теорією та сучасною практикою управління конкурентоспроможністю, що забезпечує його стабільне функціонування й розвиток; засвоєння теоретичних та практичних аспектів діагностики власної конкурентної позиції підприємницької структури на ринку; набуття здобувачами навичок аналізувати галузь в цілому та прогнозувати еволюцію фірми в майбутньому, зрозуміти своїх конкурентів і своє власне становище та переводити цей аналіз у конкурентну стратегію в певному бізнесі; формування умінь самостійної розробки та прийняття управлінських рішень щодо управління конкурентоспроможністю; розвиток дослідницьких і організаторських здібностей опанування та застосування методичних підходів щодо здобуття підприємницькими структурами конкурентних переваг.

3. Пререквізити.

«Конкурентоспроможність та ринкова поведінка підприємницьких структур» є вибірковою дисципліною циклу дисциплін професійної підготовки та може бути обрана здобувачами I го року навчання для вивчення в 2 семестрі загальним обсягом 90 годин (3 кредити).

Вивчення даної навчальної дисципліни здобувач розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни, як «Актуальні проблеми розвитку підприємництва», «Економічна діагностика та аналіз підприємницької діяльності» Для поглиблення фахових знань та умінь здобувачів вищої освіти даний курс доцільно вивчати з іншими вибілковими дисциплінами: «Циркулярна економіка», «Інституціональна економіка».

Постреквізити. Отримані знання з дисципліни «Конкурентоспроможність та ринкова поведінка підприємницьких структур» можуть бути використані у процесі виконання дисертаційної роботи.

4. Результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівлі та біржова діяльність» підготовки доктора філософії галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

СК05. Здатність до критичного переосмислення і розвитку сучасних теорій, методологій, об'єктів досліджень й практик, із застосуванням системного підходу до врахування неекономічних аспектів з різних галузей знань, у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК07*. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проєкти у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та/або дотичних до них міждисциплінарних напрямках, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

Результати навчання:

РН06. Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності.

РН10. Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	10	20	-	-	60	-	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин - 90					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
	л	п	лаб	інд	с.р.	
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні та прикладні аспекти формування конкурентоспроможності підприємницьких структур						
Тема 1. Конкурентоспроможність як категорія і як властивість підприємницьких структур	18	2	4			12
Тема 2. Діагностика конкурентного середовища	18	2	4			12
Тема 3. Визначення потенціалу конкурентоспроможності та його складових	18	2	4			12

Тема 4. Складові управління конкурентоспроможністю підприємницьких структур	18	2	4			12
Тема 5. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю	18	2	4			12
Усього годин	90	10	20			60

5.3. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студентів з дисципліни «Конкурентоспроможність та ринкова поведінка підприємницьких структур» спрямована на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій, підготовку та презентацію індивідуальних навчально-дослідних завдань до відповідних тем дисципліни, підготовку тез доповідей на науково-практичні конференції та інших матеріалів наукового характеру.

Назва теми	Год.
Тема 1. Конкурентоспроможність як категорія і як властивість підприємницьких структур 1.1. Конкурентоспроможність та її основні ознаки, рівні конкурентоспроможності. 1.2. Аналіз складових конкурентного середовища	12
Тема 2. Діагностика конкурентного середовища 2.1. Аналіз діяльності конкурентів. Типологізація конкурентів. 2.2. Методологічні основи оцінки конкурентів.	12
Тема 3. Визначення потенціалу конкурентоспроможності та його складових 3.1. Концепція розробки та основні елементи програми підвищення потенціалу конкурентоспроможності. 3.2. Етапи розробки програми підвищення потенціалу конкурентоспроможності	12
Тема 4. Складові управління конкурентоспроможністю підприємницьких структур 4.1. Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства 4.2. Специфічні особливості забезпечення конкурентоспроможності бізнес-організацій різних типів	12
Тема 5. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю 5.1. Організаційна структура управління програмою підвищення конкурентоспроможності. 5.2. Інструменти структурування програми (проекту) підвищення конкурентоспроможності. 5.3. Програми підвищення конкурентоспроможності галузі та країни.	12
Разом	60

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Викладання дисципліни «Конкурентоспроможність та ринкова поведінка підприємницьких структур» передбачає поєднання основних традиційних та інтерактивних методів аудиторного навчання з елементами електронного навчання та консультування, що передбачає використання сучасних інформаційних технологій, платформ та забезпечує засвоєння програмних результатів навчання

Методи навчання

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН2 – практичні методи (практичні або ситуаційні завдання)

МО3 – бізнес-кейси (індивідуальні або командні)

МН4 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

МН6 – комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебінари тощо)

МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни

МН8 – підготовка тез/доповіді на конференцію.

МН9 – тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.

МН10 – реферативні та пошукові дослідження

7. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань здобувача. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі. Загальна кількість балів, яку здобувач може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля.

Засоби оцінювання та демонстрування результатів навчання:

МО1 – контрольні роботи (тематичні, модульні).

МО2 – тести, опитування, самостійні роботи за індивідуальними завданнями

МО3 – захист бізнес-кейсів, результатів досліджень;

МО4 – аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті;

МО8 – презентації результатів виконання завдань;

МО7 – підсумковий контроль – залік;

МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до 50 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися правил академічної доброчесності, викладених у Положенні «Про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSgadrPl_/view).

Всі види завдань здобувачі виконують самостійно. Усі письмові роботи (реферати, есе, тези доповідей, статті тощо) перевіряються на наявність плагіату і повинні мати коректні текстові посилання на використані джерела. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з графіком консультацій викладача. Форми навчання затверджуються графіком освітнього процесу університету. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у програмах міжнародної мобільності) навчання може відбуватись в он-лайн або змішаній формі за погодженням із керівником курсу

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та

фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальна оцінка знань студента під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, розв'язання практичних та ситуаційних завдань), виконанні завдань для самостійної роботи, підготовці есе – 3 бали (крім теми 10, яка оцінюється максимум в 4 бали).

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів заліку (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). Якщо здобувач за власною ініціативою, бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види робіт (реферати, ІНДЗ, тези доповіді, статі, виконання кейсу тощо) при цьому набравши додатково не менше 30 балів, може отримати оцінку за залік автоматично.

Критерієм успішного проходження здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Вид підсумкового контролю: залік

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)						Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Денна форма навчання							
Змістовий модуль №1						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	МКР		
10	10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T5 – теми змістових модулів; МКР – модульна контрольна робота

8. Рекомендована література

Основна

1. Вашків О.П., Собко О.М., Смерека С.Б. Управління конкурентоспроможністю продукції : навч. посіб. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 272.

2. **Вербівська Л.В.** Судук І. В. Стратегії забезпечення конкурентоспроможності підприємства та основні принципи їх формування. *Наук. журн. «Молодий Вчений»*. К. : видавничий дім «Гельветика», 2017. № 10 (50). С. 827-833.
3. **Вербівська Л.В.** Інформаційно-комунікаційні технології як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств в умовах цифровізації економіки. / Стратегічні засади сталого розвитку підприємництва і торгівлі в сучасних умовах: колективна монографія / за заг. ред. Є.В. Скляр. Чернівці : Технодрук, 2021. 356 с., С. 59-100.
4. **Вербівська Л.В.**, Андрицький Б.О. Підходи до класифікації конкурентних переваг підприємства. *Регіональна економіка та управління*. 2020. № 4(30). С. 20-25. URL: [http://sisee.zp.ua/images/journal/2020/4\(30\)2020.pdf](http://sisee.zp.ua/images/journal/2020/4(30)2020.pdf).
5. **Вербівська Л.В.** Теоретичні засади управління конкурентоспроможністю підприємства. Економічний простір: Збірник наукових праць. № 187. Дніпро: ПДАБА, 2023. 192 с. С. 78-84. URL: <http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1322>
6. **Вербівська Л.В.** Формування стратегії підприємства в умовах динамічного бізнес-середовища. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2023. №4 (36). URL: <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/article/view/865/710>
7. **Вербівська Л.В.** Конкурентні переваги підприємства та обґрунтування стратегії їх забезпечення. *Ефективна економіка*. 2023. № 11. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2461/2497>
8. **Вербівська Л.В.** Застосування інструментів штучного інтелекту при управлінні конкурентоспроможністю підприємства. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2023. №10. URL: https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue_10_2023
9. Дмитрієв І.А., Кирчата І.М., Шершенюк О.М. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник. Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с
10. Закон України “Про Антимонопольний комітет України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>
11. Закон України “Про захист від недобросовісної конкуренції”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text>
12. Закон України “Про захист економічної конкуренції”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>
13. Закон України “Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14#Text>.
14. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>. Закон України “Про природні монополії”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>.
15. Канінський П.К. Управління конкурентоспроможністю підприємства. П.К. Канінський, Т.В. Омеляненко, Д.О. Барабась та ін. К. : КНЕУ, 2014. 520 с.
16. Карлоф Б. Ділова стратегія: концепція, зміст, символи. Пер. з англ. М. : Економіка, 2017. 248 с.
17. Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навчальний посібник . Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.
18. Отенко І. П. Управління конкурентними перевагами підприємства : навч. посіб. Х. : ХНЕУ, 2015. 212 с.
19. Прахалад К.К. Майбутнє конкуренції. Творення унікальної цінності спільно з клієнтами. К.: Видавництво Олексія Капусти, 2015. 258 с.
20. П'ятницька Г.Т., П'ятницька Н.О., Шумська С.С., Федорченко Н.В., Гелич А.О., П'ятницький Д.В. Управління конкурентоспроможністю підприємств: підручник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. 700 с.
21. Цибульська, Е.О. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. Харків : Вид-во НУА, 2018. 320 с.

7.2. Допоміжна

1. Балдинюк, В. Статеа кправління конкурентоспроможністю підприємства. *Економіка та суспільство*, (42). 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-35>
2. Воронко О. С. Особливості Swot-аналізу в управлінні підприємством. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток соціально-економічних систем в геоeкономічному просторі: теорія, методологія, організація обліку та оподаткування»* 11-12 травня 2017 р. (ТНТУ ім. І. Пулюя, Тернопіль). С. 57-58.
3. Воронько-Невіднича Т.В., Василенко М.В., Лещин Д.І. Управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. Випуск 21. С. 251–254.
4. Дашко І. Методологічні засади управління конкурентоспроможністю підприємства. *Економічний аналіз*. 2020 рік. Том 30. № 1. С. 57-64.
5. Дикань В.Л., Пономарьова Т.В. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2015. Випуск 45. С. 100-105.
6. Діденко О.Є., Жураківський П.І. Модель управління конкурентоспроможністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5590>
7. Заруцький І.Д., Житенко А.В., Ямушев В.Б. Теоретичні аспекти формування конкурентних переваг як однієї зі складових процесу управління підприємством. *Науковий вісник ГОУ ЛНР «Луганський національний аграрний університет»*. 2019. №5. С. 79-88.
8. Євтушенко Н.О., Гончар Д.К. Механізм управління конкурентоспроможністю підприємств України. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. Київ : ДУТ. 2021. №1 (35). С 16-21.
9. Зянько В. В., Кривіцька В. В. Механізм управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах нестабільності. *Ефективна економіка*. 2020. № 8.
10. Карпюк В.П. Управління конкурентоспроможністю продукції. URL: http://nbuv.gov.ua/POR TAL/Soc_gum/Vzhdtu_econ/2009_4/46.pdf
11. Кобозева Е.М., Мануйлова Ю.І. Визначення конкурентних переваг підприємств. *Управління соціально-економічним розвитком регіонів*. 2019. Том 1. С. 291-294.
12. .
13. Лавренова Г.А., Сисоєв С.І. Формування конкурентних переваг сучасного підприємства. *Економінфо*. 2018. №4. С. 34-39.
14. Ламбен Ж. Характеристика та види конкурентних переваг підприємства в їхньому прогнозуванні. URL: <https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fjournal.puet.edu>.
15. Олійник Н., Бурик Ю. Конкурентоспроможність підприємства як визначальна характеристика ефективності його функціонування. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2018. Вип. 2 (19). С. 3-12. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18onmejf.pdf>
16. Смаглюк А.Н., Гончаров І.С. Сутність і класифікація конкурентних переваг підприємства. *Науковий вісник ГОУ ЛНР «Луганський національний аграрний університет*. 2019. №7 (1). С. 385-396.
17. Станіславик О.В. Актуальні шляхи та фактори підвищення конкурентоспроможності вітчизняного підприємства. *Економічний форум*. 2017. №2. С. 223.-230.
18. Стовбан Ю. Т. Конкурентні переваги підприємства як необхідна умова виходу економіки України з тіні. URL: <http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/Aktualni-problemy-rozvytkuekonomiky.pdf>.
19. Сучков А.І. Удосконалення інструментального забезпечення аналізу зовнішнього середовища з метою адаптивного управління промисловим підприємством. *Вісник Євразійської науки*. 2019. №1. Том 11. С. 1-9.
20. Стрий Л.А. Управління ціноутворенням як складової комплексу маркетинг менеджменту URL:http://www.rusnauka.com/APS_N_2010/Economics/67313.doc.htm
21. Хвостенко О. А. Використання системного підходу у визначенні складових та факторів конкурентного середовища. URL: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/PSPE/2009_1.
22. Шаповалова І.В. Конкурентні переваги підприємства: ретроспективний аналіз трактування термінів. *Економіка і суспільство*. 2017. №10. С. 427-432.

23. Швед Т.В. Оцінка конкурентоспроможності підприємства. Економіка і суспільство. 2017. № 8. С. 405-409.
24. **Verbivska L.**, Novikova I., Pashchuk L., Bulkot O., Kustovska O., Bannikova K. Strategies Of Economic Development: Micro, Macro, And Meso-economic Levels (The Ukrainian Case). *Quality - Access to Success*. 2023. 24(192), pp. 352-359. DOI: 10.47750/QAS/24.192.42. URL: https://admin.calitatea.ro/assets/Documents/Archive/PDF/20221211_8fc1015f-9291-45ac-84a8-88e8582249a6.pdf.
25. **Verbivska L.**, Lagodiienko V., Filyppova S., Papaika O., Malin O., Neustroiev Y. Regulatory Policy of the Entrepreneurship Development as a Dominant of Economic Security of the National Economy. *International Journal of Safety and Security Engineering*. 2022, 12(5), pp. 543-552. DOI: <https://iieta.org/journals/ijssse/paper/10.18280/ijssse.120501>
26. **Verbivska L.**, Tkachuk S., Mashtaler O., Rysin M., Trynychuk V. Comparative Analysis of Strategies for Innovative Development of The Economy: The Experience of The EU Countries. *Quality - Access to Success*. 2022, 23(189), pp. 184-191. DOI: 10.47750/QAS/23.189.21. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5831/Comparative%20Analysis%20of%20Strategies%20for.pdf?sequence=1>.
27. **Verbivska L.**, Lutsiv R., Dehtiarova I., Melnyk T., Domin M. Analysis of current trends in the regional smart economy: challenges and prospects for Ukraine. *Financial and Credit Activities: Problems of theory and practice* 2022. No 1 (42). P. 351-360. URL <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3718/3488>.

8. Інформаційні ресурси

1. ARCher - інституційний репозитарій відкритого доступу представників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/>
2. База українського законодавства в Інтернет. URL: <http://www.lawukraine.com>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL : <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Електронна бібліотека Львівської комерційної академії. URL: <http://www.dev.lac.lviv.ua/lib>.
6. Інститут глобальних стратегій. URL: <http://www.igls.com.ua>
7. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій. URL: <http://www.ier.kiev.ua>.
8. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua>.
9. Міністерство економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
10. Наукова бібліотека ім. Максимовича. URL: <http://www.lib-gw.univ.kiev.ua>.
11. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>.